

UVOD V IZPOPOLNJEVALNE SEMINARJEV V ORGANIZACIJI ZNTS IN DNT- JEV

Pozdravljene trenerke in trenerji, kolegice in kolegi,

pred nami je jesensko obdobje, ko je večina trenerjev in njihovih mošttev že pričelo s tekmovanjem. Prav tako je to obdobje, ko se ponovno srečamo na strokovnih izpopolnjevanjih v okviru trenerskih strokovnih seminarjev.

V dogovoru Strokovnega sveta ZNTS in Sveta predsednikov strokovnih komisij DNT-jev, smo se odločili, da bi se v letošnjih praktičnih jesenskih in deloma spomladanskih izpopolnjevalnih seminarjih v prihodnjem letu, lotili problematike uporabe igralnih oblik v procesu treniranja. Omenjeno temo bomo vezali na dve starostni kategoriji igralcev in sicer na mlajše igralce do 14 let in na starejše od 15 let do vključno članskega moštva.

Najprej bomo omenjeno temo predstavili na **centralnem izpopolnjevalnem seminarju v organizaciji ZNTS** na stadionu v Domžalah, v ponedeljek, 14.09.2026 ob 17.00 uri.

Tema seminarja: »UPORABA IGRALNIH OBLIK ZA RAZVOJ TAKTIKE IN DINAMIKE IGRE PRI IGRALCIH STARIH 15 LET IN VEČ«

Predavatelja: SANEL KONJEVIĆ IN MARKO ROŠKAR TER STROKOVNI ŠTAB NK ILIRIJA

Demonstracijsko moštvo: ČLANSKO MOŠTVO NK ILIRIJA

Trajanje: 90 minut

Strokovni štab članskega moštva NK Ilirija s Sanelom Konjevičem in Markom Roškarjem na čelu, bo predstavil lastne izkušnje pri uporabi igralnih oblik v procesu treniranja. Pri kreiranju praktične predstavitve imajo popolno svobodo. Predstavljen ne bo trening temveč različna izbira vaj-igralnih oblik, ki jih sistematično uporabljamo v procesu treninga.

V slovenskem in jugoslovanskem nogometnem prostoru so se igralne oblike v metodiki učenja igre, razvoju tehničnih in kondicijskih sposobnosti pojavile relativno pozno in sicer v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Nemci so se v okviru šolanja trenerjev z igralnimi oblikami v tistem času največ ukvarjali in bili v mednarodnem tekmovalnem smislu tudi najbolj uspešni. V Sloveniji smo bili po vzgledu Nemcev, glede uporabe igralnih oblik v procesu treninga, v primerjavi z ostalimi bivšimi jugoslovanskimi republikami, med prvimi. Tudi trboveljski Rudar je bil v tistem času uspešen predvsem zaradi uporabe igralnih oblik, ki v slovenskem prostoru v še niso bile uveljavljene. Na mednarodni ravni so igralne oblike še vedno ene najpomembnejših in najpogosteje uporabljenih vaj v procesu treniranja in so v nenehnem razvoju.

V nadaljevanju bi želel obrazložiti zakaj sodimo, da so igralne oblike tako pomembne v procesu treninga in smo jih zato tudi uvrstili kot glavno temo na izpopolnjevalnih seminarjih:

- Igralne oblike so najpogosteje uporabljeno sredstvo-vaje v okviru najpomembnejše metode v procesu treninga, **to je metoda igre**. Uporaba igralnih oblik pomeni tudi uresničitev osnovne didaktične ideje pri učenju igre, to je ideje prehoda **iz igre za igro** in **z igrami do igre**. To pomeni analizirati igro in se vanjo zopet vračati ter z igrami izboljšati igro.
- Z igralnimi oblikami in metodo igre se najbolj **približamo zahtevam in situacijam v igri** s ciljem reševanja kompleksnih nalog v področju tehnike, taktike, kondicije in osebnostno (karakternih) intelektualnih sposobnosti in lastnosti pri igralcih.
- Igralne oblike razvijajo tudi **socializacijsko in ustvarjalno dimenzijo**. Socializacija (kultura igre) se v igri izraža s sposobnostjo **najustrežnejšega kolektivnega učinkovanja** in je pogojena s **pozitivno**

osebnostno strukturo igralcev. Le ta se skozi igralne oblike razvija v obliki **psihosocialnih igralnih dimenzij** kot so psihična stabilnost, disciplina v igri, sposobnost koncentracije, smiselnost, agresivnost, odločnost, samostojnost, odgovornost, vztrajanje v naporih, itd.

- **Ustvarjalnost v igri** je sposobnost, da na temelju znanih informacij (taktična informiranost) igralci najdejo tudi nove situacijske rešitve, ki pa ne smejo rušiti komunikacijske homogenosti kolektiva kot celote. **Improvizacija**, ki je pogojena s slabo taktično informiranostjo in neustrezno osebno strukturo igralcev, lahko hromi komunikacijsko homogenost kolektiva.
- **Definicija igralnih oblik:** »Igralne oblike so igre, zelo podobne pravi igri z različnimi nalogami in prirejenimi pravili. Oboje omogoča doseganje določenih ciljev vezano na taktične, tehnične, kondicijske in psihosocialne zahteve ter ustvarjanje olajšanih ali težjih pogojev izvedbe. Pravila so lahko vezana na različne številčne odnose med igralci (številčna premoč, enakost ali manjšina), proste igralce (»jokerji«), igra več moštev z različnimi barvastimi majicami, različno število žog, različna velikost prostora, različno število in velikost vrat ali »igra preko linije«, različno število dotikov žoge, itd.
- Igralne oblike uporabljamo praktično pri **vseh starostnih kategorijah igralcev**. Zahtevnost igralnih oblik je potrebno prilagoditi starostni stopnji in sposobnostim igralcev
- Uporaba igralnih oblik pomeni tudi **visok motivacijski moment pri igralcih**. Igra privlači igralce
- V metodiki učenja igre predstavljajo igralne oblike nadgradnjo in višjo zahtevnostno stopnjo v primerjavi z vajami dinamične tehnike in še posebej z vajami situacijske tehnike in igralnimi situacijami. Omenjene skupine vaj pripomorejo predvsem k **razvoju taktične informiranosti** (skupna ideja za igro). Medtem, ko igralne oblike prispevajo poleg razvoja taktične informiranosti tudi k **razvoju kreativnosti** (kreativna izbira poznanih in novih rešitev med igro)
- Na seminarjih želimo predstaviti igralne oblike, ki poleg taktične informiranosti omogočajo tudi kreativno uporabo taktičnih rešitev v pogojih igre, vezano na pripravo in zaključek napada skozi sredino in po krilu (**napadanje**). Vezano tudi na preprečevanje priprave in zaključka napada nasprotnika (**branjenje**) ter na učinkovitost (**hitrost**) prehoda iz obrambe v napad in obratno
- Z uporabo igralnih oblik je mogoče razvijati tudi nekatere od **taktičnih zahtev v sodobni igri** kot so : hitrost prehodov iz ene v drugo fazo igre, hitra igra v zgoščenem prostoru (manjše število dotikov žoge, ideja za igro), poudarjena igra v globino (podaje in vtekanje), »spraviti žogo za hrbet obrambi, kompaktnost branjenja (branjenje proti žogi), uspešnost v igri 1:1, preprečiti protinapad nasprotnika, proti pritisk v branjenju, pomembnost prodora, podaje med dva nasprotna igralca, širina v napadu, itd.
- Z uporabo igralnih oblik lahko vplivamo tudi na povečano **dinamiko igre** v času napadanja kot tudi branjenja
- V kondicijsko taktičnem smislu je z uporabo igralnih oblik mogoče zelo uspešno razvijati **dinamiko v igri v času napadanja** (tempo-število dotikov žoge, prodori, zgoščen prostor). **Dinamika igre predstavlja hitrost gibanja žoge in igralcev** ter jo uvrščamo tudi v področje specialne vzdržljivosti, hitrosti in hitrosti reakcije (prehodi). Visoka dinamika se v igri kaže tudi kot **taktična komponenta** (visok tempo namreč nasprotnika prisili v napake v času branjenja)
- Na srečo napadalnega nogometa je **»žoga hitrejša kot človek«**. To pomeni, da je hitrost gibanja žoge (podaje, prodori) med igro večja kot je hitrost gibanja branečega igralca pri pokrivanju, kar povzroča zamujanje pri branjenju.

- **S kompaktnim in usklajenim branjenjem** (agresivno branjenje proti žogi, proti pritisk, roširanje in pravočasno startanje v dvoboj) prav tako doprinesemo k povečanju dinamike igre, saj nasprotno napadajoče moštvo prisilimo v napake in izgubo žoge ter omogočimo lasten hiter prehod v napad.
- V praksi uporabljamo igralne oblike v okviru **individualne, skupinske in skupne (moštvene) taktike**, odvisno od števila sodelujočih igralcev in ciljev, ki jih želimo doseči.
- **Pri izpopolnjevanju elementov tehnike** predstavlja uporaba igralnih oblik najvišjo zahtevnostno stopnjo razvoja tehničnih elementov. To pomeni izvajanje **tehničnih elementov v pogojih igre** in sicer ob dvoboju, oviranju nasprotnika, soigralcih, zahtevani hitrosti izvedbe, v zgoščenem prostoru, z zahtevo po hitri reakciji, itd.
- **Ustvarjalni trenerji na osnovi analize igre lastnega moštva pristopijo k izbiri** ali izdelavi igralnih oblik, s katerimi neposredno vplivajo na izboljšanje reševanja situacij med igro, vezano na vse faze igre. Ivica Osim je bil eden najustvarjalnejših trenerjev pri kreiranju igralnih oblik (npr. zahteva v igri: direktna prosta vezano na dotike z žogo – učinek: istočasno gibanje-odkrivanje več igralcev v času napadanja)

Ob sodelovanju na seminarjih vam želimo veliko zanimivih novih spoznanj in potrditve že znanih. Ob komunikaciji in druženju s kolegi in kolegicami pa tudi prijetnega počutja in optimizma za nadaljnje delo.

Predsednik strokovnega sveta ZNTS:

Zdenko Verdenik

Predsednik ZNTS:

Prašnikar Bojan